

BIBLIOGRAFIE

1. Bogosescu, C-tin, ș.a., *Atlas zoologic*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980.
2. Murariu, Dumitru; Mihail Aurora, *Mic atlas de păsări*, Editura All Educațional, București, 2008.
3. Mackrott, Heinrich (trad. Vasile Sergiu), *Creșterea porumbelilor*, Editura M.A.S.T, București, 2004.
4. Opreș, Tudor, *Cartea cu viețuitoare*, Editura Ion Creangă, București, 1989.
5. Vancea, I. ș.a., *Rase de păsări domestice*, Editura Ceres, București, 1981.

CUPRINS

ORD. GALLIFORME

Găina (<i>Gallus gallus</i>)	3
Curca (<i>Meleagris gallopavo</i>)	9
Bibilica (<i>Numida meleagris</i>)	11

ORD. ANSERIFORMES

Rața (<i>Anas platyrhynchos</i>)	13
Gâsca (<i>Anser anser</i>)	17

ORD. COLUMBIFORMES

Porumbelul (<i>Columba livia</i>)	21
Mic dicționar de termeni	23
Bibliografie	24

4 Corpul este acoperit cu pene de diferite culori, în funcție de rasă. Aripile găinilor (membrile anterioare) sunt scurte și de aceea nu pot să zboare departe. Temperatura corpului este mai ridicată decât la mamifere, ajungând la 40-43 grade C. Pe corpul găinilor se pot identifica mai multe tipuri de pene: penele obișnuite care formează protecția împotriva intemperiilor; penele speciale de pe aripi și coadă cu rol de zbor și puful care este alcătuit din pene moi și aerisite, cu tulpina subțire și ramificații lungi. Clocitul ar fi imposibil fără acest puf, care păstrează aerul la o temperatură potrivită pentru ouă, iar în zilele friguroase acest puf protejează găinile. Penele pot cântări de 2-3 ori mai mult decât scheletul. Năpărlirea sau schimbarea întregului penaj, se produce după cea de-a douăsprezecea zi de ouat și durează 2-3 luni, iar în această perioadă păsările nu depun ouă. La unele păsări năpărlirea se produce treptat, la altele are loc dintr-o dată.

Găinile își curăță corpul cu ajutorul ciocului. O altă modalitate de îngrijire a corpului este baie în nisip sau în praf. După această baie, găina își scutură corpul și își îndepărtează eventualel paraziți.

Picioarele (membrile posterioare) susțin corpul și sunt acoperite cu solzi asemănători cu cei de reptile. Ele au 4 degete cu gheare adaptate pentru deplasare, scurmat și agățat. Găinile pot să doarmă cu degetele strânse în jurul unei crengi sau bare, fără să cadă.

Găina, la fel ca toate păsările, se înmulțește prin ouă. Ouăle sunt albe sau crem în funcție de rasă. Găina depune ouăle într-un cuibar de paie din cotețul ei sau din alt loc liniștit. Acest eveniment îl vestește prin cotcodăcit. După ce ouă o perioadă de timp, găina poate cloci 10-15 ouă. Din când în când, ea își părăsește cuibarul ca să se hrănească și să bea apă. După 28 de zile de clocit puii eclozează. Clocirea poate fi realizată și artificial, cu ajutorul incubatorului electric.

Încă din ou, *puiul* percepe sunetele din mediul înconjurător. Astfel, un pui proaspăt ieșit din ou își va recunoaște mama și pe întuneric, datorită acestor semnale. În primele ieșiri în mediul înconjurător, puii nu se vor îndepărta de cloșcă. Un pui răătăcit își va chema mama piuind. De la o distanță de 10 m, puiul nu își mai poate vedea mama. O cloșcă cu capul ridicat, penele înfoiate și privirea amenințătoare sare la atac și sperie dușmanii precum câinii și pisicile. La apariția pe cer a unei păsări răpitoare, ea își cheamă puii și-i ascunde sau îi îndeamnă să stea pe loc pentru a nu fi reperați. Instinctele sunt la fel de puternice și la puii creșcuți în incubator. Dacă imităm sunetele produse de o cloșcă se observă o schimbare în comportamentul puilor. După aproximativ 8 săptămâni, când puii au crescut și nu mai necesită protecția cloștii, familia se destramă.

Dușmanii găinilor sunt coșofana (care atacă puii și cuibarele cu ouă), uliul păsărar (care prinde chiar și găinile), vulpea (care atacă cu lăcomie toate păsările) și nu în ultimul rând dihorul și jderul.

Ou de găină în cuibar.

6 Masculul se numește *cocoș*. El se împerechează cu mai multe găini. Are un penaj multicolor, o coadă strălucitoare mai ales la lumină, de forma unei seceri. Creasta și cele două bărbii cărnoase sunt mai mari decât la găină, deasemenea și corpul este mai mare. Pe partea inferioară a picioarelor are pînteni (pîntenii se mai întălesc și la gămile bătrâne). Se spune că vârsta unui cocoș se poate aprecia în funcție de forma și dimensiunile pîntenilor. Cocoșii de luptă sunt creșcuți special și pot provoca răni foarte grave cu acești pînteni ascuțiți.

Cocoșul merge țănoș, cu capul ridicat, chemând găinile în preajma lui atunci când găsește mâncare și le anunță când vede un dușman.

Atunci când un cocoș cântă "Cucurigu-cucurigu!" se spune că vestește zorii zilei sau schimbarea vremii.

Diferite rase de găini sunt crescute în gospodării, dar și în ferme pentru carnea delicioasă și pentru ouăle foarte hrănitoare. Ouăle sunt apreciate datorită conținutului în substanțe nutritive, fiind folosite atât în alimentația omului sănătos cât și în alimentația dietetică. De la găini se mai consumă ficatul, inima și pipota.

Un cocoș din rasa Brahma cântărește între 4,5-5,5 kg, o găină între 3,5-4,5 kg, iar o astfel de găină produce anual 120-140 de ouă.

Hrana preferată sunt boabele de grâu pe care le poate ciuguli repede. Apoi porumbul, secara, orzul și ovăzul. Hrana verde este apreciată când este netedă și cărnoasă, nu moale sau acoperită cu peri.

Păsările pot fi adăpostite în cotețe din lemn sau zidărie cu ferestre îndreptate spre sud sau sud-est. Acestea trebuie curățate periodic și dezinfectate cu apă de var.

Uneori, găinile se pot îmbolnăvi. Când apare vreo boală trebuie chemat veterinarul pentru a stabili tratamentul adecvat.

Durata medie de viață a unei găini ar fi de 20 de ani, dacă nu ar fi crescută pentru consum.

CURCA (MELEAGRIS GALLOPAVO)

Curcile sunt păsări domestice din familia Meleagrididae. Sunt originare din sudul Americii de Nord. Ca păsări domestice sunt răspândite în toată lumea, iar în Europa au ajuns prin secolul al XVI-lea. În sălbăticie mai trăiesc și acum în SUA și Mexic. Mexicanii au domesticit pentru prima dată curcile.

Curca are corpul mai mare decât al găinii și este acoperit cu un penaj diferit colorat: alb sau negru cu reflexe verzui-aurii și violet. Aripile sunt scurte, curca putând zbura pe distanțe mici, aproape de suprafața pământului. Picioarele sunt lungi și puternice, dar mai scurte decât la ruda sălbătică. Pe cap și gât, pielea este încrețită ca o salbă și nu are pene, iar în loc de creastă are un moț cărnos. Gâtul este lung, gros și are o direcție aproape verticală. Ochii sunt rotunzi și blânzi, ciocul mai mare și mai lung decât la găină.

Ouăle de curcă sunt mai mari decât cele de găină, albe, cu coaja mai groasă și cu picățele maronii pe toată suprafața oului. Curca clocește 15-20 ouă, iar puii eclozează după 25-31 zile. Dintre speciile de păsări domestice, curcile sunt cele mai bune cloști și cele mai bune mame, îngrijind cu multă atenție puii, până ce aceștia ajung mari, respectiv până la 2-3 luni. Ele pot cloci și crește pui de găină, boboci de rață și de găscă.

Curcanul este mai mare decât curca și are mușchii pieptului foarte bine dezvoltati, iar moțul și mărgelele mai evidențiate. În plus are un smoc de păr negru pe gusă. Curcanul umblă uneori înfioat, iar coada lată o desfășoară în formă de evantai (rotată). Este gălăgios când aude zgomote și are un glas îmbufnat. Când un curcan este agitat, culoarea roșie a capului se transformă în scurt timp în albastru.

Hrana curcilor este formată din iarbă, răme, dar și din grăunțe (porumb, grâu).

Curcile sunt crescute în gospodării și în ferme de păsări pentru carne și ouă. Carnea are cel mai scăzut conținut de grăsime în comparație cu carnea altor păsări, este bogată în proteine, gustoasă și fragedă. Curcile (fără pene) se pot recunoaște după mărime, dar și după pielea albă sau gălbuie.

Curcile sunt sensibile la căldură, nu și la frig. De aceea, adăposturile se folosesc mai ales pentru protecția împotriva soarelui și a vântului.

Rasa Bronzată ameliorată (cu penaj negru) are cea mai rapidă creștere, în 12 săptămâni masculii cântăresc 3,25 kg, iar femelele 2,60 kg. La maturitate curcanii ating greutatea corporală de 15-17 kg, iar curcile 8-10 kg.

Americanii consumă friptură de curcan cu ocazia Zilei Recunoștinței (statisticile arată că un american consumă 6 kg de curcan/an), care este celebrată în SUA (în a patra zi de joi a lunii noiembrie) și Canada (în a doua zi a lunii octombrie). Cu această ocazie, președintele SUA are misiunea de a grația doi curcani pe an. Ceremonia de grațiere a fost introdusă în anul 1947 de președintele american Harry Truman.

Curcanul se diferențiază de curcă prin mărgele și moț mai lung, dar și prin pinteni, mărime și înfioatul penelor.

Uneori, curcanii se "umflă în pene", etalându-și coada desfăcută în evantai, roșindu-și mărgelele și lungindu-și motuș.

Puii de curcă sunt mai firavi și mai sensibili la boli decât puii de găină.